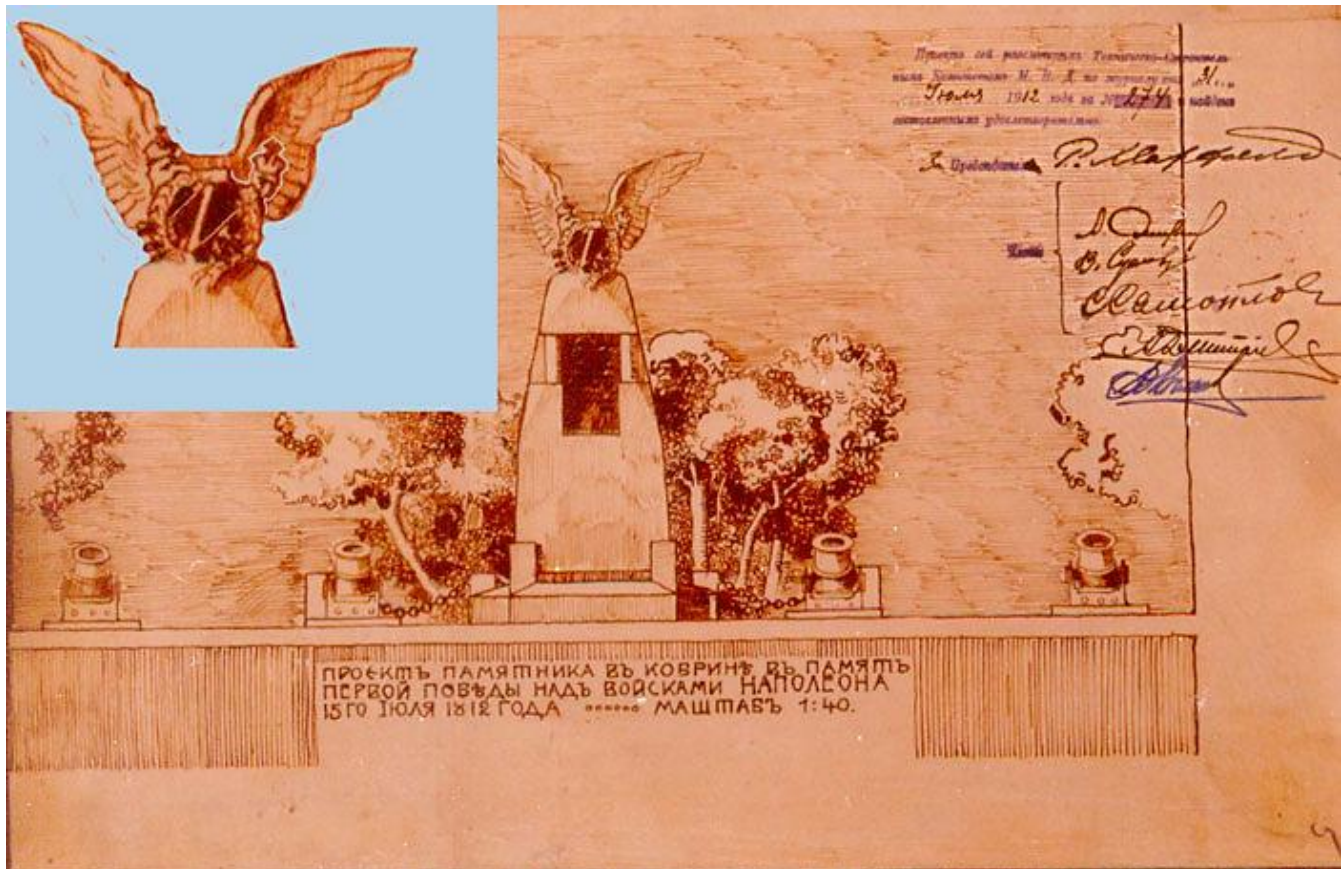

Помнікі гісторыі 1812 года

гісторыка-архітэктурная даведка

Кобрын

Помнік у гонар перамогі рускіх войск над французамі ў 1812 г.

Для горада Кобрына помнік першай перамогі рускіх войскаў у 1812 г. стаў своеасаблівай візітнай карткай. Не толькі ў юбілейны год 200-годдзя вайны, але і раней на турыстычных брашурах і буклетах нароўні з гербам горада і бюстам А. В. Суворова ўвесь час прысутнічала фатаграфія гэтага манументальнага помніка, які з'яўляецца адным з самых наведвальных у горадзе і раёне аб'ектаў. Шматлікія жыхары Кобрына лічаць яго чымсьці непарушным, ды і не ўсім наведвальнікам горада расказваюць пра складаны лёс гэтага манумента, які падзяліў усе перыпетыі той гісторыі.

У вайну 1812 г. у г. Кобрын і яго наваколлі 15 ліпеня (па старым стылі) адбыўся бой паміж расійскімі дывізіямі К. В. Ламберта і Я. І. Чапліца 3-й Заходняй арміі А. П. Тармасава і атрадам саксонскага корпуса Ж. Л. Рэнье.

5 ліпеня, выконваючы загад выступіць на Брэст, Кобрын і Пружаны і дзейнічаць у тыле французскай арміі, Тармасаў загадаў К. В. Ламберту і А. Р. Шчарбатаву рухацца на Брэст, а потым павярнуць на Кобрын, куды з Ковеля павінны былі падысці асноўныя сілы 3-й арміі. Каб адцягнуць частку саксонскіх войскаў ад Кобрына, асобны атрад генерала А. П. Мелісіна павінен быў рухацца да Пінска. 13 ліпеня атрад А. Р. Шчарбатава заняў Брэст, злучыўся з дывізіяй Ламберта. Раніцай 15 ліпеня яны падышлі да Кобрына. Ламберт зрабіў захады, каб закрыць дарогу для адступлення саксонцаў у напрамку Пружан і Брэста. Пасля падыходу перадавога атрада

3-й расійскай арміі на чале з Чапліцам пачаўся агульны штурм Кобрына. Саксонцы вымушаны былі адступіць з горада, які загарэўся, і здацца. У выніку 9-гадзіннага бою было забіта каля 2 тысяч саксонцаў, захоплены ў палон 2 генералы, 76 афіцэраў, 2382 чалавек ніжніх чыноў; страты расійскіх войскаў склалі 77 чалавек забітымі і 182 параненымі.

Маральнае значэнне першай значнай перамогі рускай арміі было велізарным. Кобрынскі бой стаў першай з пачатку вайны перамогай расійскіх войскаў. У выніку супраць арміі Тармасава французы павінны былі трымаць значныя сілы, што адмоўна паўплывала на армію Напалеона ў час яе адступлення ад Масквы. У гонар гэтай перамогі са сцен Петрапаўлаўскай крэпасці ў Пецярбургу быў дадзены першы пераможны салют.

Роўна праз сотню гадоў у ліпені 1912 г. з гэтае нагоды ў Кобрыне закладзены помнік у адзначэнне “першай перамогі рускіх войскаў у 1812 г.”. Створаны ён быў на сродкі, сабраныя салдатамі і афіцэрамі частак 38-й пяхотнай дывізіі і 38-й артылерыйскай брыгады, якія дыслацыраваліся ў наваколлі горада, а таксама на ахвяраванні жыхароў Гродзеншчыны і палкоў, якія ўдзельнічалі ў баях.

1812-г. года вайна памятник устанавілі ў Вярэце. Выкананы ён быў з жывых камянёў, якія ўзялі з вайсковых месцаў, дзе былі задушаны вайсковыя палкі.

Помнік на ўшанаванне памяці загінуўшых у вайну 1812 года ў в. Падбярэзьі, Мінская вобласць